

ციონალური აღზრდას. მოწყვეტილი სამშობლო ენას, ლიტერატურას, გეოგრაფიას, ისტორიას, აწმყო და წარსულს თავისი ერისა, ქართველი ყმაწვილები კი არ რუსულენოვან, ინტერნაციონალიზმთან და ადგილად ხდებიან მიმდევრებათ ფანტასტიკური ინტერნაციონალური გეგმებისა, პლანებისა, ხდებიან მოწვევებით იმითი, ვისაც სურს აწინდელი კაცობრიობის მდგომარეობა ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრას, დაამხონ. ამას დიდ დანაშაულად სთვლის მთავრობა, სასტიკად დევნის ამ რევოლუციონერებს, მაშინ, როდესაც მათ მოვლენაში თითონვეა დანაშაული.

აქ უკვე ხსენება არ არის იმისა, რომ ოდესღაც ქართული ენა და ქართული ნაციონალიზმი პატრიოტი იყვნენ ჩვენს გიმნაზიებში, როგორც სწავრა ბანი გოგებაშვილი თავის რუსულ წერილში. არც ის არის გახსენებული, რომ ქართული ენის და ნაციონალიზმის ზეგავლენით, რომელთაც კუთვნილი ადგილი ეკუთვნის სწავლებლებში, თუმცა იზრდებოდნენ წმინდა და მშვიდობიანი პროგრესისტები (чистые, мирные прогрессисты). ქართული ენისათვის ყველა ამაზე ლაპარაკი არ არის. აქ ლაპარაკი ერთ-ერთი ხასიათის აღზრდის მნიშვნელობაზე. აქ ქართული ენის გარდა აღნიშნულია სამშობლო ლიტერატურა, გეოგრაფია, ისტორია, აწმყო და წარსული. და გამოთქმულია ის აზრი, რომ ჩვენი ყმაწვილები ინტერნაციონალიზმთან „ხდებიან მოწვევებით იმითი, ვისაც სურს აწინდელი კაცობრიობის მდგომარეობა ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრას“ დაამხონ. ამ ევრისის პირველი ნაწილი სრულიად არ შეესაბამება იმას, რაც იყო დაწერილი რუსული წერილში. ლიტერატურას, გეოგრაფიას, ისტორიას, წარსულს და აწმყოზე იქ კრიტიკა არ იყო დაძლეული, ან როგორ იქნებოდა ყველა ამაზე სჯა-ბასის, როდესაც წერილი საოლქო მხარუნიერის საყურადღებოდ იყო დაწერილი. ქართული ენისათვის საკითხი უფრო ფართოდ არის დაყენებული, ხოლო არც ამ გაფართოვებიდან გამომდინარეობს ის, რასაც აღიარებს ბანი გოგებაშვილი, არ გამოდინარეობს ის, ვითომ სამშობლო ნიადაგზე აღზრდას ისე უნდა უყურებდეთ, როგორც სოციალისტის წინააღმდეგ ბრძოლის საუკეთესო საშუალებას. სოციალისტს საზოგადოებრივი წყობილებაში აქვს ფესვები და ყველაფერი დაყვება მას იგი სწორედ სამშობლო ნიადაგზე აღმოცენებული.

მაგრამ სამწუხარო კიდევ ის არის, რომ თავის საპასუხო წერილში ბანი გოგებაშვილი, წინააღმდეგ იმისა, რაც დასწერა რუსულად, სცდილობს დაარწმუნოს კითხვები, რომ სოციალისტებს და რევოლუციონერებს სდევნის და ებრძვის მთავრობა: რაც

შეგება ბანი გოგებაშვილის, ის „რევოლუციონერებს მათი რასა როგორ აკადრებდა, როდესაც ისინი თავიდან წარსულში იბრუნებოდნენ, იტანჯებოდნენ და იხრცებოდნენ თავისი იდეალის განსახორციელებლად“. ბანი გოგებაშვილი მათი რასა თურმე სხვას უწევდა და არა რევოლუციონერებს. „თუ აქ მათი რასა მოქმედებდა, ამბობს იგი, იგი დამიზნებული უნდა იყოს სრულიად სხვა მხრის წინააღმდეგო“. მაგრამ რომ ეს ასე არ არის, სანამ არა მართა რუსული წერილიდან, არამედ თვით საპასუხო ქართულ წერილიდანაც, ამ წერილშიაც არ იყო, რომ ბრძანებდა ბანი გოგებაშვილი, სამშობლო ლიტერატურის, გეოგრაფიის და ისტორიის საშუალებით უნდა ებრძოლოთ იმ პირთა წინააღმდეგ, რომელნიც სცდილობდნენ „აწინდელი კაცობრიობის მდგომარეობა ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრას“. და რევოლუციონერებზე იგი სწორედ ამ საქმეს ემსახურებოდა და საიდან წარმოსდგება ბანი გოგებაშვილის სიყვარული და პატივისცემა იმ პირთა მიმართ, რომელნიც „ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრას“ სოციალისტებს? არც წინააღმდეგო რევოლუციონერები, არც ახლა ვარ, — ამბობს ბანი იაკობი, — მაგრამ დიდ პატივს ვცემ ყველას, ვინც კი გულწრფელად და თავგანთავად ემსახურება დასუკეთესო მომავალს ერისას თუნდა საზოგადოებრივი წყობილებაში. წმინდა მშვიდობიანად პროგრესისტები, ეს „საუკეთესო მომავალი“ ხომ საზოგადოების ძირიან-ფესვიანად გარდაქმნა და მოკიდებულია სამშობლო გეოგრაფია და ისტორია!... რილისთვის უნდა ასწავლონ ყოველივე ეს ჩვენს ახალგაზრდობას, თუ კი ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრა მოვლის საზოგადოებას და თუ კი ეს გარემოება თურმე არც ბანი გოგებაშვილის აუღოვებს, რომელიც ისეთივე რევოლუციონერი ყოფილა და არა მშვიდობიანი პროგრესისტი!

ყველა ზემო-ნათქვამიდან მკითხველი ადვილად მიხვდება, თუ არ არის მიზეზი ამ წინააღმდეგობისა, თუ არა გაება ასე უცნაურად ადამიანის, რომელსაც დიდი დამსახურება აქვს სამშობლოს წინაშე და რომელიც სრულიად არ სჭირდება თავის სახელის გასაღებლად უღობველ ქსელის მსხვერპლად გამდარაყო, რომელიც თავის ხელითვე დაგო.

მიზეზი? მიზეზი ის არის, რომ ქართველი ინტელიგენტი ორი გული აქვს და ორი ენა. ერთი გული და ენა სამშობლოსთვის, მეორე გული და ენა მთავრობისთვის. თუ ეს ორი გული და ორი ენა სხვა და სხვას ამბობენ, სხვა და სხვას აღიარებენ, ეს საჭიროა სამშობლო ინტერესებისათვის. ამ დღეობაშით არის შეპყრობილი ქართველი ინტელიგენტის სულიერი ვითარება. და, აი, სწორედ ამ დღეობაში იმალება სისუტე და უძლეულება

ქართველ ზომიერ ელემენტებს. ბანი იაკობი გოგებაშვილის მაგალითი მხოლოდ ილუსტრაციაა ზემოაღნიშნულ მოვლენისა.

დ ე პ ე შ ე ბ ი

მეტრე დეპუტატი ნაგენიძისაგან
1 - 2 ნოემბერი.

ს ა პ ა რ ს ი

ახტარა. პოლკოვნიკ კვანჭახაძის უფროსობით არღებოში ჩამოვიდა რუსის ჯარის დანარჩენი ნაწილი.

თეიმანი. მეჯლისის გახსნება 2 ნოემბერს. მეჯლისის გახსნას დაესწრობა ახალგაზდა შაჰი და რეგენტი. მოიწვიეს უცხო სახელმწიფოების ელჩები. დღეს, პირველ ნომერს, ჩამოვა სეიდ-აბდულა. სეიდ-აბდულა ნაშაპარის მაშველ-ალის ბრძანებით ქერბელში იყო გადასახლებული. სეიდ-აბდულის დასახვედრად წავიდა სასახლის მინისტრი.

ო ს მ ა ლ ე თ ი

სტამბოლი დიწყო პარლამენტის სესია. სულთანი თავის სეფესიტყვაში აცხადებს, ენერგიულად დაიცავს კონსტიტუციონერ წესწყობილებას და ისმალეთის დიდებრის გასაძლიერებლად შეძლებისდაგვარად გაეფართოვებთ ჯარში გაწვევის წესებს. სულთანი კმაყოფილა სახლგაო აღლუმებით, ამ აღლუმებმა დაამტკიცეს რომ ოსმალეთი ზღვაზე ძლიერია. ოსმალეთის ზინაური მდგომარეობას შიში არ მოეღოს, სმინიკოსკის ელავთში მომხდარ ამბებს სერიოზული მნიშვნელობა არა აქვს. სულთანი იმედოვნებს, რომ ბიუჯეტი გამოკეთდება, რისთვისაც საჭიროა ზოგიერთ საგნებზე მონოპოლიის შეზღუდვა და სადამოქონო გადასახდების გადიდება. დასასრულ სულთანი აღიარებს, რომ უცხო სახელმწიფოებთან მეგობრული კავშირი გააქვს, შემდეგშიც გეცდებით ასეთი მეგობრული კავშირი დავიცვათ სახელმწიფოებთან, მხოლოდ ისე კი, რომ ოსმალეთის უფლებებს არავინ უნდა შეეხო.

ს ა ზ ზ ზ ზ - ბ ა რ ი მ

პარიზი. დეპუტატთა პალატა. სოციალისტებს წევითხვზე, იცის თუ არა მთავრობამ, რომ საფრანგეთის პოლიცია ესპანის საიდუმლო პოლიციის აგენტებს ხელს უწყობს თავდასხმის აღწერის ესპანელ სოციალისტებს, ბრანმა განაცხადა: შეკითხვის ავტორებმა ვერც ერთი

ფაქტით ვერ დაამტკიცეს, რომ საფრანგეთის პოლიცია ესპანის საიდუმლო პოლიციის აგენტებს ხელს უწყობს თავდასხმის აღწერის ესპანელ სოციალისტებს, ბრანმა განაცხადა: შეკითხვის ავტორებმა ვერც ერთი ფაქტით ვერ დაამტკიცეს, რომ საფრანგეთის პოლიცია ესპანის საიდუმლო პოლიციის აგენტებს ხელს უწყობს თავდასხმის აღწერის ესპანელ სოციალისტებს, ბრანმა განაცხადა: შეკითხვის ავტორებმა ვერც ერთი

ლონდონი. ირლანდიის საქმეების სტატ-სეკრეტარმა ბირელმა ლენდონში სიტყვა წარმოთქვა: ძნელი საფიქრებელია, ლორდთა პალატამ არ მიიღოს ბიუჯეტი. ეს მით უფრო ძნელია, რომ ბიუჯეტი დეპუტატთა პალატის ახალი უტორობის უმრავლესობამ მიიღო. არც ერთ საკითხში ასეთი შეთანხმება და ერთსულოვნება არ ყოფილა. თუ ლორდთა პალატამ მაინც უუპოვოდ ბიუჯეტი და ამრიგად ბრძოლა გააგრძელა ლიბერალებს, ლიბერალებიც მანამდარა და დატყობნა იარაღს, სანამ არ გაიმარჯვებო.

ვენა. ფერმდენ-ლატრა სწერს: ამ ბოლო დროს ინგლისურსა და რუსულ პრესაში ლაპარაკი აღიჭრა ბოსნია-ჰერცეგოვინის ანექსიის შესახებ. ნამეტანი უარდლება მიიქცია შემდეგმა გარემოებამ: გაზეთ „ნოვოე ვრემის“ რედაქტორმა სლეგორნმა დღევანდელ ავსტრიის გარეშე საქმეთა მინისტრ ერენტალს. სლეგორნი სთხოვდა, თუ შეიძლება შეგვატყობინეთ მოლაპარაკება იყო პეტერბურგსა და ვენას შორის თუ არა ბოსნია-ჰერცეგოვინის ანექსიის შესახებ. 1908 წლის ოქტომბრამდლო. ერენტალმა დაუკვეთებელი პასუხი გასცა რუსულ გაზეთს. პარტალი, ერენტალს თანამდებობა აიძულებდა თავი შეეკავებინა, მაგრამ რადგან ბოსნია-ჰერცეგოვინის ანექსიის რუსეთის მთავრობასთან მოლაპარაკება გაზეთებმა უკვე გამოაცხადეს და ეს არავისთვის საიდუმლოებას არ შეადგენს, ამიტომ ერენტალს შეძლება მიეცა პასუხი გაეცა გაზეთისთვის. ბოლო დროს რუსეთის გარეშე საქმეთა მინისტრმა იზოლსკიმ ხაზ გასმით აღნიშნა ის გარემოება, რომ ბოსნია-ჰერცეგოვინის ანექსიის შესახებ მოლაპარაკების დროს ყოველთვის გაიმოხდო, რომ ბოსნია-ჰერცეგოვინის და ნოვო-ბაზარის სარჯაყის საკითხში ევროპის ყველა სახელმწიფოა დაინტერესებული.

ბერლინი. დიდი წვიმა მოვიდა. დაიღუპა რამდენიმე კაცი. ზარალი დიდი. რეინის ნაპირებიდან და სამხრეთ გერმანიიდანაც ასეთსავე ამბებს იტყობინებენ.

სტრასბურგი. მულაუზენში, „ცენტრალურ სსტუმბოში“ მარსელიზის ძღერას ხალხი აღტაცებით მივიგნა. როდესაც გერმანიის ეროვნული ჰიმნი დაუკრეს დამსწრეებმა პროტესტა განაცხადეს. ამის გამო მთავრობამ ელზასიდან გააძევა შვეიცარიული, რომელშიც მარსელიზის გამგეობა მოითხოვდა და „ცენტრალურ“

ბული და ამ საკითხს ევროპული ხასიათი აქვს. რამდენადაც ჩვენ ვიცით, ავსტრ-ჰუნგარიის მთავრობა ასეთი აზრისა იყო და სწორედ ამ თვალსაზრისით აიხსნება ის გარემოება, რომ ევროპის ყველა სახელმწიფომ თანხმობა განაცხადა ბოსნია-ჰერცეგოვინის ანექსიაზე. მიუხედავად იმისა, რომ ბოსნია-ჰერცეგოვინის საკითხს საერთო ევროპული ხასიათი ჰქონდა, ეს არ უარყოფდა იმ გარემოებას, (როგორც გარეშე საქმეთა მინისტრმა იზოლსკიმ), რომ რუსეთის მთავრობას ანგარიში გაეწია ავსტრიასთან დადებულ ხელშეკრულებებისთვის და ამიტომ რუსეთის მთავრობის შემდგომ არა ჰქონდა თავისუფალი ემოქმედება ამ საკითხში და იზოლსკიც ასე იქცეოდა. ჩვენ გვგონია, რომ ამ განმარტების შემდეგ, ამ საკითხის შესახებ ბოზის გაგრძელება, ჩვენ მხრე მაინც, საჭირო აღარ იქნება.

ნიუ იორკი. კონგსტრუქციონი იტყობინებენ: ზღვაზე დიდი დღევანდელი დაიღუპა ორი გემი. ქალაქსა და მის მიდამოებში დიდი წვიმა მოვიდა. ნიუიორკში გაფრთხილეს ტრამვაის და რკინის გზის ლიანდაგები. რკინის-გზებზე მოძრაობა შეჩერებულია. ნიუიორკში ბევრი კაცი იმსხვერპლა.

ქრისტიანია. სტორტინგის არჩევნები ოქტომბერში დაიწყო და აქნობამდის აირჩიეს: 63 მემარჯვენე და ლიბერალი (ესენი ერთად მოქმედებენ), 47 მემარცხენე (მემარცხენეები აქნობამდის მთავრობის პარტიას წარმოადგენდნენ), 11 სოციალისტი და 2 უპარტიო. უკანასკნელ სტორტინგში შედიოდა: 54 მემარჯვენე და ლიბერალი, 59 მემარცხენე და 10 სოციალისტი.

ბერლინი. დიდი წვიმა მოვიდა. დაიღუპა რამდენიმე კაცი. ზარალი დიდი. რეინის ნაპირებიდან და სამხრეთ გერმანიიდანაც ასეთსავე ამბებს იტყობინებენ.

სტრასბურგი. მულაუზენში, „ცენტრალურ სსტუმბოში“ მარსელიზის ძღერას ხალხი აღტაცებით მივიგნა. როდესაც გერმანიის ეროვნული ჰიმნი დაუკრეს დამსწრეებმა პროტესტა განაცხადეს. ამის გამო მთავრობამ ელზასიდან გააძევა შვეიცარიული, რომელშიც მარსელიზის გამგეობა მოითხოვდა და „ცენტრალურ“

ლურ სასტუმროსა და ტერაქტის შესაძლო პირობების ასრულება. ამას გარდა, სწავლებლებმა და მასწავლებლებმა აღიარეს, რომ „ცენტრალური“ სასტუმროში არაფერი.

ვენა. პოლიციელთა კლუბში სიტყვა წარმოსთქვა სტაპინსკიმ. მან სიტყვა: პოლიციელთა კლუბი ვერ მოითმენს, უსაყვედურონ, ვითომ რაღაც მოსახრებით მხარს დაუჭერს პან-გერმანელების უსამართლო მოთხოვნებს. თუ გერმანელი პარტიები მხარს დაუჭერენ გალიციაში კი გერმანულ სამსწავლო სემინარიის დაარსებას, პოლიციელთა კლუბი მოვალეა განაცხადოს: სლოვანებს ვეკუთვნით, დაიგროვო მლიონ სლავიანებთან ერთად უნდა ვებრძოლო გერმანელთა სოლიდარობის, პოლიციურ საზოგადოებას შეგვებულ იქვს თავისი მოვალეობა: ჩვენ მოვალენი ვართ გადაპრით განაცხადით, მხარს ვერ დაუჭერთ ელანდელ სამინისტროს, რომელიც ჩვენები არ შედიან და რომელიც სლოვანების წინააღმდეგ მოქმედებს, ჩვენ ვიცით, რომ ასეთია პოლიციელთა კლუბის შეზღუდულობა. გერმანული კლუბის შეზღუდულობა მანული პრესა სულ სხვანაირად ხსნის პოლიციელის მოქმედებას და ამის მიზეზი ის არის, რომ ჩვენ ოფიციალურად განგვიცხადებია ჩვენი მისწრაფება და სურვილები. სახალხო პარტია აცხადებს, ავსტრიის ში ყველაზე თანაწილი უფლებებით უნდა სარგებლობდნენ, ავსტრიის მართვლობა დამყარებული არ უნდა იყოს გერმანელების ან სლოვანების დევნაზე. პოლიციელთა ამას ვერ მოითმენენ. ჩვენ აქნობამდის ვითმენდით პოლიციურ კლუბის ორკუთხულ მოქმედებას. იმედოვნებ, რომ პოლიციელთა კლუბი თავის პოლიტიკის შესცვლის და თუ არ შესცვლის, მაშინ ჩვენც სხვანაირად მოვიქცევით. მთელი პრესა სტაპინსკის სიტყვებში დამუქრებს ზედღეს სლოვანთა კავშირს ავსტრიის მიმართობით. პრესის აზრით პოლიციელთა კლუბის კოლონისკის ჯგუფი ამავე აზრისაა.

სლოვანთა საპარლამენტო კავშირმა შემდეგი განცხადება გამოაქვეყნა: კავშირი სიხარულით ეგუბება იმპერატორის სიტყვებს (მინისტრ-დელეგაციის აუდენციის დროს ნათქვამს) მთავრობის პოლიტიკა არ შეიძლება ანტისლოვანური იყოს და ამის ნებას არავის მივცემო.

ო ს ნ ე ბ ი ს მ ხ რ მ ს

დრამატული მოქმე.
(მედიუმი *)

სურათი მესამე.

უსაზღვრო ოცნების მხარე.

შისისაგარ ნაშარს გადმოხტა, მიდის, გზა მეტად გრძელია.

მ ზ ი ს ა ვ ა რ

რა სანახავი წარმოტყვეს, აღწერა მისი ძნელია; სიკოცხლე, ტრფობა, ალერსი ხმა ისმის მოსალხენია! მიჯნურსა ყვავილს მუნ სატრფოს ნახ მეკრძრე მოუხვენია.

ნამი კოკობ ვარდს დახარის, სხივზედ კამამებს, იგზნება; ნაქლი დაქანებული კლდეზე წვილი ცურებად იცრება. ფრინველნი, ბუმბულ-ფერადნი პაერში დანავარდობენ; ფრთის შემოკრიავენ ტბის ქველსა და თან საამოდ ჰგალობენ.

ვახსა, ატყორცნილს ხეზედა, მტევანი დამწიფებია; მონადირისგან მთა ბარად ქურციკს არ შეპოინებია შევლი თვის ნუკრთან ჰნეტარებს, მუხის ჩრდილს შეჭფარებია. ამწვანებელი, უქკრობი ბუჩქი ბუჩქს ჩაჰკონებია. ტყლიან მონაბერს სოსივან ვარდს გული ტრფობით ჰგზნებია. აღმინაო! ამ ადგილს კვლი ვერ დაგიმჩენია; თორემ გახრწნილი ედემსა, იტყალი: ყველა ჩემია. განამტკიცებდი მორბას, მოჰსპობდი შეგება-სიამეს;

ვია, იმ კლუხეს საბაროს, სად ც შენ მეფედ გიწამეს!

მიდის შისისაგარ აღტყვეს, მიდის და მიეჩქარება. ვერ იქნა, კოშკი ვერ წინას, არც სიხმრად მოეჭანდება. გადაიარ ტყე, მორცხე, სად ნისლი ნამად იდგება; კლდენი და დრენი, უესერუნი, წაფლავთ თვალწინ კშლებს. ყვავილნი სურნელაფანნი კაქარში ახლად იშლებს. ეთი სურათი შეოთნი დაუსრულებლად იდგება. ჭკანია მიზანს მიადწევს, თანდათან უახლოვდება, მაგრამ რაღვინე წინ მიდის, ეგზამ მას იგი ჭმორდება. ერთსა იდუმალს, დაბურულს ადგას დაუღამება, ნაძვისა ძიარს თავს მისდებს, დადღაფს ჩაქიძება. ინათა. ჭჭრება დაუგარბუნად ვანსკვლავი უკანსკვლავი, გამოვლავია. გაჭჭრება, ვრცელა მოსხმანა კვლავ გვლი. დაბლა ჩაედა წყლის ნაშარს, გუფს შემოაწვს ნაღველი. ან ვას მიჰმართოს საბრალდო, ვინ არის მისი მჩქეველი?

მ ზ ი ს ა ვ ა რ.

იქ მეგობარი იტანჯვის, გული ლოდინით ლოდნება; ვერ ვპოვო, კვალს ვერ მივიგნო, — მეოხნის სიკოცხლე შესწყდება. შისისაგარ ჭკადებს და სტორის, მწარე ცრემლებად იდგება. უგებად სად იყო სად არა მის წინ ფრინველი გახნდება. უცხო მშვენიერით შემკულხარ, არსად თვლითა ნახული! სახე მივიგნავს ამაყ ლოშს ბუმბული გასხავს ზღაპრული, მითხარ, ვინა ხარ, სიდან ხარ, შევლად ხომ არ ხარ მოსული?

ფ ა ს კ უ ნ ჯ ი.

თვით ვინ ხარ, ანუ რა გიჭირს, რაზედ ხარ დაღონებული? მ ზ ი ს ა ვ ა რ. შეშინებული დაიბნა, მცდური სუფა ჭკანია მსურს გიპასუხო, რა გიხობრა? სიტყვა ვერ მომიგონია. ჰლაპარაკობდეს ფრინველი, არსად არ გამოგონია! ვსდგევარ ერთს ადგილს ხესავით, დეკარზე აზრი—გონია!

ფ ა ს კ უ ნ ჯ ი. ფასკუჯი მქვან, ნუ ჰშიშობ, გატყვევებულია დამხმარე; ე გადაფარე, სადღე გსურს, მითხარ, რაღა ხარ მწუხარე?

მ ზ ი ს ა ვ ა რ.

მიჩვენე, კოშკი სად არის ტურფა და მოკაშულია? იქ სცხოვრობს, ვისი სახელიც გრძობა და სიყვარულია. ფასკუჯმა მხრებზედ შეისვა, გაფრინდა გამაფრებული; ძიარს დასწვრდად საფრეში დრეფსად ჩაშვებული. კოშკი გამჩნდა მწერაფლებად, მაღალი დამწვერებული. გასს ზღუდე გრტყა თქნასი შისის სხივზედ გაბრწყინებული.

მიუახლოვდნენ. ჩამსტა, გუფს სიხარული ენთება. დაბლა მიდინა დრადებს, ტაფა საფს კლდეს ესვება.

ფ ა ს კ უ ნ ჯ ი

ფრთას მოგემ ჩემად სახსოვრად, მედამ უბრემ გპირდეს; ზე ამოიღე მახსენე, როდესაც ვაგიპირდეს. შენთან გაიჩნდები იმ წამსა, გიშველი, დაგებმარები ეხლა მშვიდობით! სხვა მხარეს მიფერინა, მიფერქარები.

მარტოკა დარჩა შისისაგარ, ზღუდეა შემოუარა; ექება, კარი ვერ წინას, კვლავ გული სევდამ დაჭფარა.

მ ზ ი ს ა ვ ა რ

ეგა, ვინა ხარ მფლობელი, სული ნორჩი თუ ჰალარა? მოვსულვარ, კოშკში შემოვი, თვლებში ცრემლი დაჰდარა! დაბლა გამჩნდა დრეფები, თან და თან ახლოვდებოდა; ხან თურდებოდა გაცრცხნადა, ხან წითლად იფერებოდა. აწრდიდეს სხე მიდო, ბრწყინებდა, იდამებოდა. „რისთვის მიჰსულხარ, ჭაბუკო“, შისისაგარს ეკითხებოდა.

მ ზ ი ს ა ვ ა რ ვინა ხარ, ტურფა ჩვენებავ! სიდან გამომეცხადე!

რა გაცისკროვნებს ნარნარად, რისა გახურავს შენ ბაღე? გიხილე, სული გარდაჰქმენ, თითქოს სულ ახლად დამბადე, მსურს კოშკში შესვლა, ვერ შეგებელ, ბედკრულმა ბევრი ვეცადე!

ო ც ნ ე ბ ა

იგი სამყარო ჩემია, თურფა რაი ხელით უქმენდი; აქ სუფევს შეგება-სიამე, ენთა გამოუთქმელი. ჩემის ცხოვრის სუქითა ალიგზენის წუთისაფელი. მე ვარ სულმნათი ოცნება, ბევრისთვის მიუწვდომელი. მოსვლა ჩემს სამყოფს ძნელია, საზღვარ, თუ მოეკარები; ამ საიდუმლო კოშკისა მე თვით ვარ მხოლოდ კარები. მო, შემოცურდი ჩემს ნისლში ზეკაცად გარდაიქმენი; განაცისკროვნებ შენს სულსა, სიმაღლეს მაშინ მისწვდები. თუნდც არა რომ ბევრი ეწაო, უჩემოდ ვერას გახლები, შეგიყვან კოშკში, ჰაბუკო, ტურფა ჩვენებით დასტკები; გიჩვენებ ნახსა სიხარულს, სიყვარულს შეუყვარდები. მაგრამ იქიდან გამოსვლის ვერ შესძლებ, დაიღუპები; მოჰკვდები ვინც მას იხილავს, — ბედსა ნუ დაემტვრები!

მ ზ ი ს ა ვ ა რ.

მზად ვარ გაფრეო სიკოცხლე, სიკვდილს არ შევეშინდები. მაინც ხომ ვეტყვი დანაშარს, ისე არ დაეუძლეოდა. **სურათი მეოთხე.** **საიდუმლო კოშკი.** ნისლში შეტყდა შისისაგარ, გვაფრებდა მიჰყვა ოცნებას, ჭნახა მან სატრფო მეგობარს, უმზესს ციურსა მშვენიერს.

თავი გაქნათვისუფლებინა, მაგნიმ 8 სტ.

